

GDYŃSKI DIALOG O KLIMACIE

Rozwiązania zaczynają się od Dialogu

Dziesiątki pomysłów, opinii i uwag. Godziny rozmów, spotkań online i warsztatów. Tak wyglądały ostatnie miesiące w Gdynim Dialogu o Klimacie, czyli procesu, który przyniósł szereg odpowiedzi na pytanie, jak możemy przyczynić się do łagodzenia zmian klimatu i sprawić, by miasto stało się odporniejsze na globalne zmiany.

Udział w panelu konsultacyjnym wzięło niemal 600 osób. Proces podzielony został na cztery etapy. Każdy się ze sobą łączył i stanowił punkt wyjścia do kolejnego działania, korzystając z wcześniej zebranej i opracowanej wiedzy czy materiałów. Najpierw mieszkańcy i mieszkanki zadawali pytania ekspertom i wypowiedzieli się na temat własnych postaw wobec zmian

klimatu. W trakcie narady społecznej przedstawiciele instytucji i organizacji wypracowali blisko 90 rekomendacji i pomysłów na działania proklimatyczne. W trakcie etapu konsultacji mieszkańcy wypowiadali się, jak mogą się włączyć w działania proklimatyczne i co może wspomóc ich zaangażowanie. Podczas ideathonu, warsztatu projektowego, wypracowane zostały trzy konkretne inicjatywy, które mogą wspierać mieszkańców i mieszkanki w zmianie nawyków na bardziej ekologiczne. Wszystkie pomysły i rozwiązania są już zanalizowane, a te możliwe do zrealizowania zostaną upowszechnione czy wpisane w planowane programy i strategie.

Dobry klimat to nasza wspólna sprawa

Zmiany klimatu to temat, na którym skoncentrował się panel konsultacyjny. Stało się tak z ważnego powodu – dotyczy każdego mieszkańca i mieszkanki Gdyni.

Klimat na Ziemi zawsze podlegał okresowym zmianom. W ostatnich dwóch stuleciach te zmiany gwałtownie przyspieszyły. Dlaczego? Oprócz szeregu

naturalnych czynników kształtujących klimat, ma wpływ na to szybkie tempo spalania zgromadzonych paliw kopalnych. To doprowadziło do zwiększonej emisji dwutlenku węgla. Koncentracja gazów cieplarnianych jest najwyższa od milionów lat. To główna przyczyna wzrostu średniej temperatury na naszej planecie w ostatnich dziesięcioleciach. Powodzie są najpoważniejszym zagrożeniem, które już występuje w Gdyni. Prowadzą do nich ulew i sztormy. Prognozy przewidują wzrost siły i częstotliwości występowania sztormów oraz wysokości fal na Bałtyku. Ryzyko powodzi zwiększy również

Gdyniński Dialog o Klimacie to ważny proces – pierwszy w naszym mieście, który tak mocno koncentrował się na odpowiedzi na globalne wzywanie, jakim jest ochrona klimatu i środowiska. Podjęliśmy się tego, gdyż mamy świadomość, że musimy działać teraz. Już mierzymy się z efektami zmian klimatu, jakimi są m.in. nawałne deszcze i susze. Od tego, co zrobimy dziś i w najbliższej przyszłości, zależeć będzie to, jak nasze miasto będzie wyglądać za 20, 30, 50 lat. Miasto musi być dobrze przygotowane na przyszłość.

Wojciech Szczurek
Prezydent Gdyni

Zmiany klimatu to wzywanie dla całego świata. Mieszkańcy i mieszkanki Gdyni wyraźnie dostrzegają to, że same decyzje na szczeblu samorządowym – chociaż są bardzo ważne – nie wystarczą. Musimy do działania na rzecz klimatu włączyć się wszyscy. Udowodnił to Gdyniński Dialog o Klimacie. Proces zaangażował różne grupy, co bardzo nas cieszy, gdyż daje nam bardzo szeroką perspektywę na fakty, dane, oczekiwania i potrzeby. Dziękujemy bardzo wszystkim, którzy zaangażowali się w ten proces. Wiemy, że przyniesie to wiele efektów, z których czerpać będziemy w bliższej i dalszej przyszłości.

Michał Guć
Wiceprezydent Gdyni ds. Innowacji

podnoszenie się poziomu morza. Łagodniejsze zimy będą prowadziły do zmniejszenia pokrywy lodowej morza, która stanowi naturalną ochronę wybrzeża przed silnym falowaniem. Drugi najpoważniejszy skutek zmiany klimatu w Gdyni to silne wiatry. Będą one występować częściej, powodując zagrożenie życia i zdrowia ludzi oraz straty gospodarcze. Gdyniński samorząd od lat prowadzi działania, których celem jest ochrona klimatu i środowiska. Gdyniński Dialog o Klimacie pozwolił wytyczyć kolejne działania, które angażować będą także mieszkańców i mieszkanki.

foto: Jacek Klajment

CO MYŚLIMY O ADAPTACJI DO ZMIANY KLIMATU?

Cztery wyraźne postawy wobec zmian klimatu wykazali mieszkańcy i mieszkanki Gdyni, uczestnicy badania zrealizowanego dla UrbanLab Gdynia. Wyniki pozwolą miejskim urzędnikom lepiej zrozumieć gdynian i gdynianki, a także lepiej planować skierowane do nich działania proekologiczne i proklimatyczne.

Chcieliśmy się dowiedzieć, czy zmiany klimatu i środowiska są dla gdynian i gdynianek ważne, skąd czerpią oni na ich temat wiedzę, czy udaje im się podejmować takie działania, które są przyjazne dla środowiska lub czy są gotowi podjąć je w przyszłości. To ważny punkt

wyjścia w dyskusji o tym, jakie są postawy i potrzeby mieszkańców i mieszkanki w zaangażowanie się w działania na rzecz klimatu. W badaniu wzięto udział łącznie ponad 400 osób. Prowadzone było w większości metodą wywiadów elektronicznych, czyli ankiety internetowej. Kwestionariusz zawierał 16 pytań. Z grupą, która wyraziła neutralny lub negatywny stosunek do adaptacji do zmian klimatu, przeprowadzony został wywiad grupowy. W badaniu wyłoniły się cztery postawy wobec zmiany klimatu, które odróżniają się ze względu na poziom zainteresowania sprawami środowiska i klimatu oraz poziom gotowości do podejmowania działań. Pierwszą grupę mieszkańców stanowią „świadomi obywatele” (8%). To osoby, które przejmują się sprawami środowiska i klimatu. Mieszkańcy, którzy już dziś podkreślają ponadstandardowość działań, które podejmują, żywe zainteresowanie działaniami na rzecz środowiska, w tym także działaniami lokalnymi. Na drugim krańcu znajdują się **osoby obojętne** (14%). To miesz-

kańcy, którzy są tylko umiarkowanie lub mało zainteresowani sprawami środowiska i klimatu. Największe grupy pośród mieszkańców reprezentują jednak postawy rozpięte pomiędzy tymi skrajnościami. Z jednej strony zauważamy tu dość liczną (42%) grupę „**prokrastynatorów**”. Są zainteresowani środowiskiem, ale nie podejmują działań na jego rzecz, ale też nie mówią, że nie zmienią zachowań. Ostatnią i także liczną grupę (36%) stanowią „**rytualności**”. To osoby, które robią to, co do nich należy z poczuciem, że spełniają jakiś obowiązek. Aż 84,8% badanych zadeklarowało, że podejmują jakieś działania na rzecz środowiska. Badani wymieniali wśród tych działań przede wszystkim sortowanie śmieci, sprzątanie lasu lub plaży, unikanie produktów plastikowych jednorazowego użytku (zarówno toreb na zakupy, jak i także jednorazowych sztućców, naczyń, słomek, opakowań). Wskazywano także na wymianę sprzętów na energooszczędne oraz oszczędzanie wody. Pełny raport z badania dostępny jest na stronie internetowej www.urbanlab.gdynia.pl.

Mieszkańcy pytali ekspertów...

Skąd się bierze globalne ocieplenie, dlaczego w Gdyni są zimą małe opady śniegu oraz ile drzew sadi się średnio rocznie w Gdyni, a ile wycina? To kilka z ponad 125 pytań, które mieszkanki i mieszkańcy nadesłali do ekspertów w trakcie Gdynińskiego Dialogu o Klimacie.

„Zapytaj eksperta” to jedno z działań Gdynińskiego Dialogu o Klimacie, którego celem było zainteresowanie mieszkańców tematem i samym procesem. To również możliwość uzyskania rzetelnych, weryfikowalnych odpowiedzi na nurtujące

pytania z zakresu zmian klimatu oraz działań, jakie podejmuje miasto. Odpowiedzi udzielają m.in. specjaliści z Urzędu Miasta, Uniwersytetu Gdańskiego, Ministerstwa Edukacji i Sanepidu., Broszura z odpowiedziami zostanie udostępniona do pobrania oraz przeczytania na stronie internetowej gdynia.pl/oklimacie.

... i nadsyłałi swoje pomysły

Zebranie uwag i pomysłów od mieszkańców dotyczących zieleni, wody w mieście oraz działań lokalnych związanych ze śro-

dowiskiem, było założeniem etapu konsultacyjnego Gdynińskiego Dialogu o Klimacie.

W odróżnieniu od pierwszej części Gdynińskiego Dialogu o Klimacie ta skupiała się na perspektywie mieszkańców i ich postrzeganiu możliwych rozwiązań z zakresu adaptacji Gdyni do zmian klimatu. Poprzez formularz konsultacyjny, mieszkańcy mogli wypowiedzieć się, czego im brakuje w zakresie zieleni, jakie problemy dostrzegają i jak je rozwiązać w obszarze wody w mieście oraz jakie działania byliby gotowi podjąć i co może im w tym pomóc. Łącznie nadesłano ponad 400 odpowiedzi. Wśród nich znalazły się propozycje m.in. zagospodarowania nieużytków pod tereny zielone i możliwość łatwego przystąpienia do programów ekologicznych.

Woda, zieleni, powietrze pod lupą narady społecznej

Blisko 90 rekomendacji i pomysłów z trzech obszarów: gospodarowania wodą, zieleni w mieście oraz obniżania emisji CO₂ i pyłów to efekt pracy uczestników i uczestniczek narady społecznej.

Narada społeczna była cyklem czterech warsztatów online. Uczestnicy pod okiem ekspertów wypracowali łącznie 54 rekomendacje i 34 pomysły na działania wspierające ochronę klimatu i środowiska, które są nierozzerwalnie związane z miastem. Założeniem było poszukiwanie takich rozwiązań, które można wprowadzić nie tylko na poziomie samorządowym, ale poprzez także m.in. spółdzielnie, firmy, organizacje pozarządowe, czyli grupy mające bliski kontakt z mieszkańcami oraz ich zrzeszające. Grupa tematyczna „Woda w mieście – zasób czy

edukacyjne i system zachęt oraz nakazów do budowy energooszczędnych i inteligentnych budynków. Z kolei wśród pomysłów znalazły się m.in. zmiana statusu infrastruktury rowerowej do infrastruktury krytycznej, kontrole spalania w domach jednorodzinnych, system zachęt do wyrejestrowania samochodu oraz wielowłatkowa i włączająca różne instytucje i jednostki kampania informacyjno-edukacyjna. Ostatnia grupa tematyczna „Zieleni w mieście – jak zazielenić miasto?” opracowała 17 rekomendacji i 17 pomysłów na działania. Wśród rekomendacji znalazły się m.in. kampania edukacyjna dotycząca szanowania obecnie istniejącej zieleni oraz organizacja nowych parków kieszonkowych na terenie gminnym. Ponadto grupa zarekomendowała

Emisje CO₂ w rękach mieszkańców

Jakie rozwiązania mogłyby wspierać mieszkańców i mieszkanki Gdyni w redukowaniu na co dzień swojego śladu węglowego? Wypracowaniem rozwiązań zajęli się ochotnicy, uczestnicy ideathonu – specjalnego warsztatu projektowego. Spośród trzech konkursowych projektów, jury wybrało jeden, którego wdrożenie i partycypacyjny charakter mają największy potencjał.

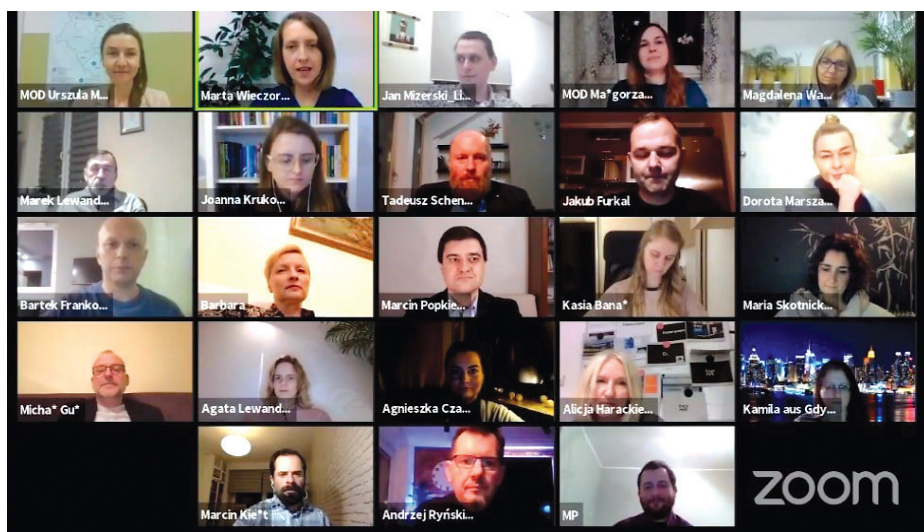
Ideathon trwał dwa dni, a udział mógł wziąć każdy chętny. Warsztaty były prowadzone metodą design thinking, a celem było wypracowanie projektów, które mogą pomagać mieszkańcom i mieszkankom Gdyni w obniżaniu własnych emisji dwutlenku węgla do atmosfery poprzez proekologiczne działania. Udział wzięły trzy zespoły projektowe.

Projekt „Eko box” to społecznościowa jadłodzielnia. Głównym jego założeniem jest zagospodarowanie miejsca, w którym będzie można organizować m.in. warsztaty i spotkania, a także zaaranżować przestrzeń na lodówkę społeczną. Dzięki temu mieszkańcy mają mieć możliwość wymiany żywności, a także poszerzenia wiedzy dotyczącej niemarnowania jedzenia. To projekt zespołu w składzie **Iga Ossowska, Zofia Gorska, Pola Ochocińska.**

Drużyna ta została uhonorowana nagrodą główną w wysokości 1500 złotych, pozostałe dwa projekty wyróżniono nagrodami w wysokości po 500 zł każdy.

„Gdynia - lokalnie i odpowiedzialnie” to pomysł, którego sednem jest budowa strony internetowej umożliwiającej łatwe znajdowanie m.in. lokalnych sklepów ze zdrową żywnością, serwisów, eko restauracji. Dzięki temu mieszkańcy mieliby łatwiejszy dostęp do lokalnych i proekologicznych usług i produktów, a także mógłby to być punkt wyjścia do kampanii edukacyjnych. To projekt zespołu **Elżbiety Lewandowskiej, Ewy Sośnickiej, Hanny Gawrysiak, Małgorzaty Undziłto oraz Marii Wójcik.**

Trzeci projekt, **„Make komunikacja miejska great again”** to aplikacja mobilna połączona z serwisem społecznościowym. Narzędzie to ma porównywać emisje CO₂ podczas przejazdu komunikacją miejską z tymi, które mogłyby wyemitować przejazd samochodem oraz wskazywać użytkownikom zaoszczędzone emisje. Wyniki można by udostępnić znajomym, a za szczególne osiągnięcia w obniżaniu własnego śladu węglowego otrzymywać nagrody od lokalnych partnerów aplikacji. To pomysł zespołu w składzie: **Janina Repeka, Hania Ostrowska, Aleksandra Sova, Agnieszka Bielewicz, Zenon Chojnacki.**

zagrożenie?” określiła 12 rekomendacji oraz 11 pomysłów. W pierwszej kategorii zawarto m.in. stworzenie długofalowej strategii retencji wody, promocję programów środowiskowych i ekologicznych kierowanych do mieszkańców, a także podjęcie szerokiej dyskusji dotyczącej ratowania i zachowania terenów zielonych. Z kolei wśród pomysłów zapisano m.in. organizację ogrodów deszczowych przy placówkach oświatowych i kulturalnych, monitoring użytków ekologicznych oraz włączanie spółdzielni, deweloperów i wspólnot mieszkaniowych w działania związane z retencją wody. Druga grupa - „Jak obniżyć emisję CO₂ i pyłów z naszych domów, mieszkań i samochodów?” – przygotowała łącznie 25 rekomendacji oraz 6 pomysłów. Działania rekomendowane przez uczestników narady to m.in. promocja rozwiązań europejskich w zakresie łączenia infrastruktury pieszej i rowerowej, a także programy

wprowadzenie całkowitego zakazu wycinania dużych dojrzałych drzew oraz wprowadzenie zakazu sprzedaży działek gminnych, które są porośnięte drzewami. Wśród pomysłów zawarto natomiast m.in. tworzenie zielników przy szkołach oraz małych ogródków sąsiedzkich, zakładanie i prowadzenie ogrodów społecznych oraz organizację zielonych dachów parkingów rowerowych. – *Z przyjemnością czytałam te pomysły. Bardzo podoba mi się szerokie podejście do tematu i ukazywanie różnych aspektów wdrażania tych rozwiązań: od aspektów finansowych, prawnych po te angażujące mieszkańców i przewidziane dla różnych wolontariuszy. Będą to z pewnością pomysły innowacyjne na skalę kraju* – mówiła **Agnieszka Czachowska, ekspertka z Fundacji Sendzimira**, która w trakcie narady społecznej wspierała swoją wiedzą grupę pracującą w obszarze zieleni.

Forum wymiany poglądów i pomysłów

Gdyński Dialog o Klimacie okazał się doskonałym forum do wymiany poglądów i pomysłów na „klimatyczną Gdynię”.

Mówił o tym Bartosz Frankowski, naczelnik Wydziału Środowiska oraz pełnomocnik Prezydenta miasta ds. adaptacji miasta Gdyni do zmian klimatu. Dodawał także, że na miasto, w którym żyją i mieszkają świadomi ekologicznie mieszkańcy, oczekujący konkretnych działań proklimatycznych, w których realizację sami się włączają. Część wniosków z Gdyńskiego Dialogu o Klimacie jest już w trakcie realizacji. Kolejne, w miarę możliwości samorządu, będą niebawem wdrażane. Gdyński Dialog o Klimacie podsumowują także przedstawiciele Laboratorium Innowacji Społecznych. Marta Wieczorek, kierowniczka Działu Diagnostyki i Partycypacji LIS mówiła, że był to proces, w który – mimo trudnych warunków pandemicznych – zaangażowało się naprawdę wielu mieszkańców naszego miasta. Jak zaznacza, szczególnie widoczne było to na etapie narady społecznej, podczas której – właśnie z powodu bardzo dużego zaangażowania uczestników i uczestniczek – zdecydowali się na organizację dodatkowego spotkania. Wypracowane rekomendacje i pomysły są doskonałym dowodem na to, że poruszony podczas procesu konsultacyjnego temat jest ważny i wymaga wielostronnego namysłu i działania.

Raport z Dialogu już wkrótce

Szczegółowe podsumowanie Gdyńskiego Dialogu o Klimacie zostanie opublikowane w specjalnym raporcie. Publikacja już w czerwcu na stronie internetowej www.gdynia.pl/oklimcie.

Wszystkie pomysły, sugestie i uwagi zgłoszone podczas Gdyńskiego Dialogu o Klimacie zostaną opracowane i przedstawione na kolegium prezydenta. Te działania, których realizacja będzie możliwa – biorąc pod uwagę m.in. kwestie finansowe i uwarunkowania prawne – zostaną opublikowane w czerwcu, w raporcie z konsultacji oraz przekazane do stosowania gdyńskim urzędnikom. Część z nich zostanie też upowszechniona w internecie, za pośrednictwem strony internetowej www.gdynia.pl/oklimacie, jako baza dobrych praktyk i wskazówek dla mieszkańców.

Ekologiczne rozwiązania dla mieszkańców

Szukasz informacji o programach, dofinansowaniach czy działaniach proekologicznych w Gdyni dostępnych dla mieszkańców? Sprawdź poniżej!

Dofinansowania dla mieszkańców

- Program „Moja Woda” - dofinansowanie inwestycji służących gromadzeniu i zagospodarowaniu wód opadowych
- Dotacje na likwidację i utylizację azbestu
- Dotacje na likwidację szamba i przyłączenie do sieci kanalizacji miejskiej
- Dotacja na wykonanie ogrodu deszczowego
- Program „Czyste powietrze” dla właścicieli budynków jednorodzinnych
- Dotacje na modernizację źródeł energii
- Dotacje na odnawialne źródła energii, pompy ciepła, panele fotowoltaiczne, mikroświatłowne wiatrowe w budynku mieszkalnym dla mieszkańców
- Dotacje na zakup rozdrabniaczy ogrodowych
- Dofinansowania do zakupu rowerów cargo dla mieszkańców

Programy edukacyjne i działania informacyjne

- Wydarzenia edukacyjne (wykłady, dyskusje) o zmianach klimatu organizowane przez UrbanLab Gdynia, www.urbanlab.gdynia.pl
- Program edukacyjny www.wyrzucam.to
- Grupa Facebook: [segreguj.to](https://www.facebook.com/segreguj.to)

- Konkursy dla szkół „Strażnicy Energii” (wcześniej „Każdy Wat na wagę złota”)
- Projekt edukacyjny „Ciepłolubni”, w tym Olimpiada energetyczna, www.dlapowietrza.pl; www.ciepolubni.com.pl
- System kubków kaucyjnych

Kluczowe działania władz miasta na rzecz środowiska i adaptacji do zmian klimatu:

- Modernizacja budynków szkół i budynków komunalnych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną
- System monitorowania zużycia energii w budynkach gminnych InvisoLite
- Modernizacja oświetlenia ulicznego i budowa nowych energooszczędnych punktów oświetlenia
- Instalacje fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej (zasilająca trolejbusy i autobusy elektryczne)
- Rozwój nisko- i zeroemisyjnej komunikacji publicznej (trolejbusy, autobusy elektryczne)
- Wypożyczanie rowerów miejskich cargo dla przedsiębiorców oraz mieszkańców
- Program systemowego zagospodarowywania wód opadowych (budowanie zbiorników retencyjnych, ogrodów deszczowych, powierzchni przepuszczalnych)
- Powołanie specjalnego zespołu ds. adaptacji miasta Gdyni do zmian klimatu

Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Środowiska.

KLIMAT TAKŻE W BO2021

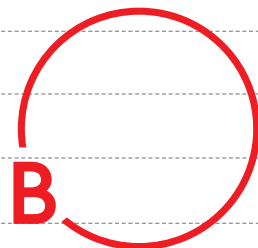
Klimatyczny Budżet Obywatelski to tegoroczna kategoria tematyczna projektów miejskich BO2021. Na realizację zielonych pomysłów mieszkańców przeznaczono aż milion złotych!

Wyodrębnienie specjalnej kategorii tematycznej to inicjatywa, która w historii gdyńskiego BO podjęta została po raz pierwszy. Z założenia mieszkańcy i mieszkanki mogli tym samym składać projekty m.in. prowadzące do zwiększenia ilości zieleni w mieście, efektywnego gospodarowania wodą, udziału alternatywnych źródeł pozyskiwania energii czy zmniejszenia emisji CO₂, a także działań edukacyjnych, kulturalnych i informacyjnych w tych obszarach. Zgłoszonych zostało łącznie 10 takich projektów, czyli ponad połowa ze wszystkich projektów miejskich BO2021!

Głosuj i decyduj!

www.bo.gdynia.pl

7/06/21 – 21/06/21

Budżet Obywatelski Gdynia 2021